

VIDENS- OG
FORSKNINGS-
CENTER FOR
ALTERNATIV
BEHANDLING

ÅRSBERETNING 2006

INDHOLD

1. Indledning.....	2
2. ViFABs aktiviteter i 2006.....	4
2.1 Forankring og formidling af viden.....	4
2.1.1 Udvikling af hjemmeside.....	5
2.1.2 Brugen af hjemmesiden	6
2.1.3 Artikelserie målrettet praktiserende læger.....	7
2.1.4 Andre aktiviteter.....	8
2.2 Udvikling af ny viden	9
2.2.1 Uddeling af forskningsmidler	9
2.2.2 Større Tværgående Forskergrupper	10
2.2.3 Forskningsforum.....	10
2.2.4 Kursus: "Lær at beskrive hvordan du udfører alternativ behandling"	11
2.2.5 Konsulenthjælp.....	11
3. Fremtidige aktiviteter	12
4. Bilag	14
4.1 Præsentation af ViFAB.....	14
4.2 Formål og opgaver	14
4.3 Vision.....	14
4.4 Bestyrelse	17
4.5 Centerets medarbejdere	18
4.6 Økonomi	18
4.6.1 Regnskab	19

1. Indledning

Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (ViFAB) har til formål at øge viden om og kendskabet til forskellige former for alternativ behandling og deres virkning, at fremme og udvikle forskning på området samt fremme en dialog mellem sundhedsfagligt personale, alternative behandlere og brugere.

ViFABs nuværende bestyrelse blev konstitueret december 2005. Bestyrelsen har derfor blandt andet benyttet 2006 til at gøre status over ViFABs hidtidige virke og konkluderer, at centerets styrker ligger i:

- Netværket og kontakten til det alternative behandlermiljø
- Tillidsforholdet til ViFAB fra såvel det alternative behandlermiljø som forskere og den etablerede sundhedssektor
- Indsamling og formidling af neutral og saglig viden om alternativ behandling til befolkningen
- Bidragene til opbygning af fundament for nye forskningsmiljøer og netværk

Det står klart for bestyrelsen, at det er afgørende for ViFABs virke fremover, at centeret får forøget sin bevilling. Med sine nuværende fire faste medarbejdere kan ViFAB kun i begrænset omfang løfte de opgaver, der findes inden for det alternative behandlingsområde. Undersøgelser viser, at op mod 50% af befolkningen har benyttet sig af alternativ behandling, og at næsten en million danskere har gjort brug af alternativ behandling inden for det seneste år. Der foreligger derfor et stort behov for viden om de alternative behandlingsformer og ikke mindst effekten af alternativ behandling.

Derfor har bestyrelsen som sit mål at skaffe yderligere midler til ViFAB. Med en udvidelse af medarbejderstaben vil centeret kunne påtage sig flere af de vigtige arbejdsopgaver, der i dag må nedprioriteres.

Får ViFAB flere midler til rådighed, vil centeret ikke mindst kunne styrke sit informationsarbejde, som omfatter formidling af eksisterende forskning inden for området. Øget viden om alternativ behandling giver brugerne bedre mulighed for at træffe kvalificerede valg. Det vil være en gevinst for såvel den enkelte som for samfundet som helhed.

Især vil ViFAB gerne kunne tilbyde målrettet formidling til de patientgrupper, der i særlig grad bruger alternativ behandling. Således oplyser Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen samt Gigtforeningen at mere end halvdelen af deres medlemmer benytter sig af alternative behandlingstilbud.

Bestyrelsen har også som mål at få øget ViFABs bevilling til uddeling af forskningsmidler. De forskningsoversigter, der eksisterer i dag, konkluderer ofte, at forskningen er for begrænset til at kunne sige noget sikkert om effekten af de forskellige behandlingsformer. Der er derfor et stort behov for mere – og ikke mindst kvalificeret – forskning på det alternative behandlingsområde.

Jens Christian Djurhuus
Formand

Helle L. Lønroth
Centerchef

2. ViFABs aktiviteter i 2006

ViFABs aktiviteter i 2006 har ligget inden for rammerne af ViFABs vision (jf. afsnit 4.3). Aktiviteterne er gennemført i overensstemmelse med de resultatkrav og indsatsområder, som er fastlagt i "Resultatkontrakt for ViFAB, 2006". Resultatkravene for 2006 er følgende:

Tabel 1: ViFABs resultatkrav for 2006

Mål / resultatkrav		Vægt	Opnåede resultater	Vægtet resultat
Forankring og formidling af viden				
1.a	Analyse af menupunktet Alternativ behandling	10	Tilfredsstillende	10
1.b	Udarbejdelse af 4 nye tekster under menupunktet Naturmedicin	15	Tilfredsstillende	15
1.c	Offentliggørelse af 8 nyheder/pressemeddelelser	10	Tilfredsstillende	10
1.d	4 opdateringer af produktresuméer, menupunktet Naturmedicin	10	Tilfredsstillende	10
2.	Udarbejdelse af 3 artikler om alternativ behandling og naturmedicin	15	Tilfredsstillende	15
Udvikling af ny viden				
3.	Vedrørende uddeling af forskningsmidler, 1 mio. kr.	15	Tilfredsstillende	15
4.	Konsulenthjælp/forskningsvejledning	10	Tilfredsstillende	7,5
5.	Forskningsnetværk, afholdelse af 3 møder	10	Tilfredsstillende	10
Øvrige resultatkrav/koncernmål				
6.	Udarbejdelse af IT-handlingsplan	2,5	Tilfredsstillende	2,5
7.	Beskrivelse af eventuelle effektiviseringsgevinster ESDH	2,5	Tilfredsstillende	2,5
Samlet måloptyldelse		100		97,5

Som det fremgår af resultatkravene, har ViFAB i 2006 både fokuseret på aktiviteter, der forankrer og formidler viden, og på aktiviteter, der udvikler ny viden.

2.1 Forankring og formidling af viden

ViFABs vision er at etablere en vidensmarkedsplads, hvor viden om alternativ behandling forankres og formidles.

Med dette formål for øje har ViFAB i de seneste år haft som én af sine vigtigste aktiviteter at udvikle centerets hjemmeside. I 2006 har menupunktet Alternativ

Behandling gennemgået en grundig analyse, og der er udarbejdet en plan for en omfattende revision af menupunktet, som skal gennemføres i 2007.

ViFAB har i 2006 ønsket at bidrage til en bedre dialog mellem læge og patient om alternativ behandling. Med henblik på at kvalificere lægen til denne dialog har ViFAB udarbejdet tre artikler om alternativ behandling og naturmedicin. Artiklerne søges publiceret i Månedsskrift for Praktisk Lægegerning.

Desuden har ViFAB publiceret en artikel om alternativ behandling i Practicus, som er medlemsblad for Dansk Selskab for Almen Medicin.

Alle artikler er udarbejdet i samarbejde med Bo Christensen, praktiserende læge, professor ved Almen Medicin, Aarhus Universitet og medlem af ViFABs bestyrelse.

2.1.1 Udvikling af hjemmeside

I forlængelse af aktiviteterne i 2005 har ViFAB i 2006 fortsat arbejdet med at udvikle indholdet på centerets hjemmeside. Hjemmesiden er omfattende, og det er ressourcekrævende at udbygge og vedligeholde den. Da centeret har begrænsede ressourcer, må arbejdet derfor prioriteres og strækkes over flere år.

I 2006 har fokus været rettet mod menupunktet Alternativ Behandling. ViFAB har foretaget en grundig analyse af menupunktet for at kunne afdække behovet for indholdsudvikling. Der er blandt andet blev gennemført to brugerundersøgelser, dels via hjemmesiden og dels via fokusgruppeinterview.

Analysen viste, at der er et stort behov for en udbygning af underpunktet om effekten af alternativ behandling. Det er netop denne information, som mange brugere søger, og som de forventer at finde på ViFABs hjemmeside.

Analysen viste også, at der er behov for et nyt underpunkt om børn og alternativ behandling. Derudover vil der blandt andet blive oprettet to nye underpunkter målrettet henholdsvis alternative behandlere og læger, og der vil blive lagt en lang række nye tekster ind.

På baggrund af analysen er der udarbejdet en arbejdsplan for en revision af menupunktet. Revisionen foretages i 2007.

2006 har også budt på andre aktiviteter i forhold til ViFABs hjemmeside. I starten af året blev der offentliggjort en række tekster under menupunktet Naturmedicin.

Teksterne udspringer af den analyse og revision af menupunktet, der blev gennemført i 2005, og som blandt andet indebar en undersøgelse af brugernes informationsbehov og en række interviews med ansatte i Lægemiddelstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Forbrugerrådet.

Der er også udviklet en quiz-skabelon til hjemmesiden, så brugerne kan teste deres viden om alternativ behandling. Quizzen guider brugerne derhen på hjemmesiden, hvor de kan få uddybet svarene på de stillede spørgsmål. Quizzen vil løbende blive revideret med nye spørgsmål.

I løbet af 2006 har ViFAB oplevet en stigende interesse for de forskningsprojekter, som centeret har støttet. ViFAB har blandt andet fået forespørgsler fra journalister om, hvilke forskningsresultater der er opnået i de støttede projekter.

Med henblik på fremover at kunne imødekomme dette informationsbehov besluttede bestyrelsen fremover at stille krav om, at forskerne, der modtager forskningsmidler fra ViFAB, efter afslutning af deres projekt skal lave et resumé af resultaterne. Resuméerne vil – eventuelt efter redaktionel bearbejdning – blive offentliggjort på ViFABs hjemmeside, så det bliver nemt at få information om resultaterne af ViFAB-støttede projekter.

Det er en del af ViFABs overordnede vision, at hjemmesiden skal forankre viden om alternativ behandling og gøre den tilgængelig for alle. Derfor deltog ViFAB igen i 2006 i Videnskabsministeriets konkurrence Bedst på Nettet. Konkurrencen giver mulighed for at få en vurdering af hjemmesidens kvalitet og sammenholde hjemmesiden med andre offentlige hjemmesider.

ViFABs hjemmeside fik en fin placering som nummer to i kategorien "Øvrige myndigheder og institutioner". Det skyldtes ikke mindst topkarakterer i kategorierne "Brugervenlighed", "Digital selvbetjening" og "Åbenhed og nytteværdi". Vurderingen af den tekniske tilgængelighed var mindre god. ViFAB vil derfor fremover arbejde på at forbedre den tekniske tilgængelighed på hjemmesiden.

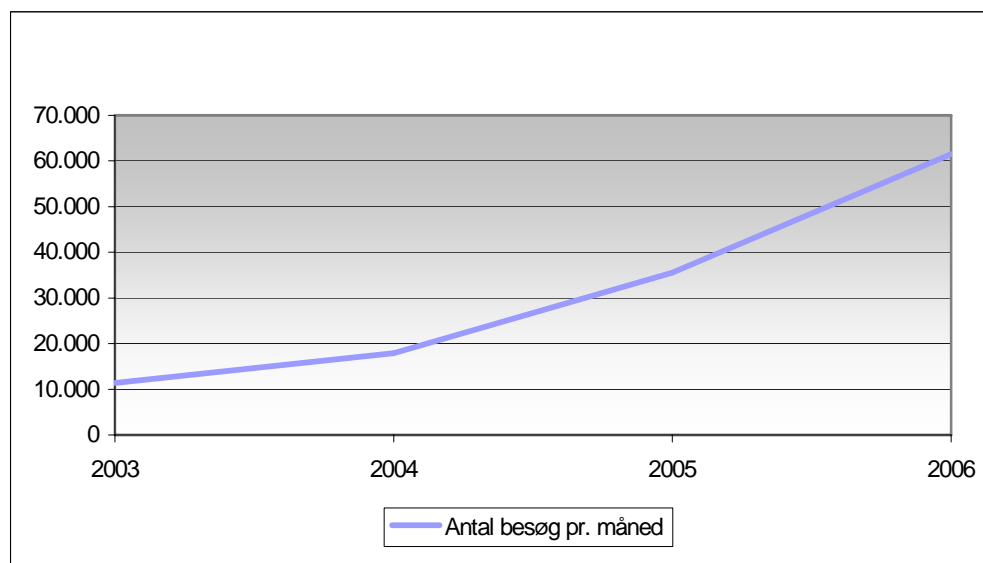
2.1.2 Brugen af hjemmesiden

Også i 2006 fortsatte antallet af besøg på hjemmesiden med at stige. Det er vigtigt for ViFAB at fastholde og fremme denne udvikling. Hjemmesiden spiller en central rolle i forhold til at realisere ViFABs vision om at skabe en vidensmarkedsplads, som forankrer og formidler viden om alternativ behandling.

I 2006 var der hver måned gennemsnitligt 61.545 besøg. Det svarer til ca. 2.000 besøg pr. dag. I forhold til 2005 er det gennemsnitlige antal besøg pr. måned i 2006 vokset med næsten 75 %. Som det fremgår af nedenstående tabel, har antallet af besøg været støt stigende siden 2003.

Figur 1: Besøg pr. måned på www.vifab.dk

De mange besøg på hjemmesiden i 2006 var fordelt på over 15.000 unikke brugere hver måned.

2.1.3 Artikelserie målrettet praktiserende læger

Som et led i at imødekomme lægernes stigende behov for viden om alternativ behandling og naturmedicin har ViFAB udarbejdet tre artikler målrettet praktiserende læger. Emnerne for artiklerne er:

- "Effekt af alternativ behandling": Artiklen beskriver, hvad forskningen indtil videre har vist i forhold til effekten af alternativ behandling.
- "Dialogen mellem læge og patient": Hensigten med artiklen er at give inspiration til dialogen med patienterne om alternativ behandling. Artiklen skal desuden hjælpe den praktiserende læge med at besvare de spørgsmål, patienterne ofte stiller.
- "Naturmedicin og kosttilskud": Artiklen handler om lovgivningen på området. Desuden opridses, hvordan naturmedicin kan have bivirkninger og interagere med lægeordineret medicin.

Danskernes stigende brug af alternativ behandling afspejler sig i den praktiserende læges møde med patienten. Mange patienter ønsker at supplere den konventionelle behandling med alternativ behandling og søger lægens råd og vejledning herom. Det betyder for de praktiserende læger, at deres behov for information og viden om alternativ behandling øges.

Det kan dog være vanskeligt for den enkelte læge at danne sig overblik over det alternative behandlingsområde. Derfor er det målet i løbet af 2007 at få de tre artikler publiceret i Månedsskrift for Praktisk Lægegering. Derved vil ViFAB kunne henvende sig direkte til de praktiserende læger.

Foruden de tre artikler har ViFAB publiceret artiklen "www.vifab.dk – lødige og hurtige svar om alternativ behandling". Artiklen blev bragt i Practicus, medlemsblad for Dansk Selskab for Almen Medicin. Artiklen præsenterer ViFABs hjemmeside og giver en introduktion til de tekster på hjemmesiden, som er særligt relevante for læger.

2.1.4 Andre aktiviteter

ViFAB har også formidlet viden om det alternative behandlingsområde gennem en række andre medier.

Blandt andet har ViFAB holdt en række foredrag, dels i forbindelse med egne arrangementer (jf. afsnit 2.2.3) og dels ved eksterne arrangementer.

Derudover har ViFAB produceret eller bidraget til artikler, som har været offentliggjort i fagblade, tidsskrifter m.m.

Ikke mindst har ViFAB fået publiceret resultatet af den undersøgelse af brugen af alternativ behandling i Danmark, som centeret foretog i 2003 i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed. Undersøgelsen er offentliggjort under titlen "Alternativ behandling i Danmark – brug, brugere og årsager til brug" i Ugeskrift for Læger, nr. 7, 2006.

Derudover er følgende artikler publiceret i 2006:

- "Sådan får du oplysninger hos ViFAB", artikel til Kræftens Bekæmpelses seminar om alternativ behandling i Herning.
- "Naturlægemidler og Kosttilskud", Sundhedsavisen Side Lines, juni, 2006.

- ”www.vifab.dk - hurtig hjælp til svar om alternativ behandling”, artikel til brug for social- og sundhedsuddannede i Thisted.

Ud over disse artikler har ViFAB fået offentliggjort en Cochrane-oversigt om effekten af massage i behandlingen af demente. En Cochrane-oversigt er en anerkendt videnskabelig artikel, som samler og vurderer resultaterne af alle de undersøgelser, der er lavet om effekten af en behandlingsform.

Desuden har en medarbejder fra ViFAB den 28. juli 2006 deltaget i tv-programmet Urt. Urt er en programserie om lægeplanter, som har kørt på DR2. I programmet fortalte medarbejderen om ViFAB og danskernes brug af alternativ behandling og naturmedicin.

2.2 Udvikling af ny viden

Med henblik på at udvikle ny viden har ViFAB i 2006 som hovedaktivitet haft uddeling af 1 million kr. til forskning i alternativ behandling. Derudover har ViFAB arbejdet på at opbygge og styrke forskningsnetværk inden for det alternative behandlingsområde.

ViFAB har også afholdt en række aktiviteter, der har haft til formål at udvikle forskningsmæssige kompetencer hos alternative behandlere.

2.2.1 Uddeling af forskningsmidler

ViFABs forskningsmidler blev opslået januar 2006. Der kom i alt 22 ansøgninger, hvoraf Det Strategiske Forskningsråd vurderede syv støtteværdige.

Følgende projekter blev tildelt støtte:

- Joan Campbell-Tofte, post doc, ph.d., Danmarks Farmaceutiske Universitet – til et projekt, som skal undersøge, om en afrikansk te kan bruges til behandling af type 2-diabetes. Projektet er støttet med 478.567 kr.
- Mogens Ehrich, civilingeniør, ph.d., Skolen på Møllegården - til et projekt, som skal afgrænse og beskrive den gruppe danskere, som giver udtryk for at kunne sanse såkaldte spirituelle energier. Projektet er støttet med 94.000 kr.
- Niels Jørgen Secher, professor, overlæge, Hvidovre Hospital – til et projekt, som skal undersøge, om blandt andet akupunktur kan bruges til at igangsætte fødsler. Projektet er støttet med 271.633 kr.

- Annemarie Goldschmidt, sygeplejerske, kinesiolog, skoleleder af Dansk Pædagogisk Kinesiologiskole – til et casestudie, som skal beskrive pædagogisk kinesiologi som metode til at fremme sundhed og forebygge stressrelaterede sygdomme. Projektet er støttet med 69.800 kr.
- Jette Bach Hansen, osteopat, Klinik for Osteopati, Charlottenlund – til et projekt, som skal undersøge om osteopatisk behandling har effekt på springerknæ. Projektet er støttet med 86.000 kr.

2.2.2 Større Tværgående Forskergrupper

I 2004 fik ViFAB en ekstrabevilling på Finansloven på 10 millioner kr. ViFABs bestyrelse valgte, at disse midler skulle uddeles til Større Tværgående Forskergrupper.

Bestyrelsen ønskede med denne beslutning at fremme og udvikle forskningen i alternativ behandling på tværs af fagområder, institutioner og organisationer. Hensigten var desuden at styrke samspillet mellem etablerede forskningsinstitutioner, alternative behandlingsmiljøer, sundhedssektoren og ViFAB.

Uddelingen af midlerne skete i 2005, hvor to forskergrupper blev tildelt knap 5 millioner kr. hver. De to projekter forventes at vare tre år og følges løbende af ViFAB. Hver gruppe har kontraktligt forpligtet sig til én gang om året at redegøre for foreløbige resultater og ressourceforbrug.

ViFAB modtog de første rapporter ultimo 2006. Af rapporterne fremgår det, at begge projekter forløber stort set som planlagt. Det ønskede samarbejde på tværs af fagområder er dermed kommet godt fra start.

2.2.3 Forskningsforum

Formålet med Forskningsforum er at skabe en kontakt- og inspirationskanal vedrørende forskningsaktiviteter mellem alternative behandlerorganisationer og ViFAB.

I Forskningsforum deltager repræsentanter fra alternative behandlerorganisationer med relation til den pågældende organisations forskningsmæssige aktiviteter. Deltagerne formidler information mellem netværket og deres organisation og fungerer som organisationens ressourceperson i forskningsmæssig henseende. 15 alternative behandlerorganisationer er blevet inviteret til at deltage med op til to repræsentanter.

Mødernes indhold er blevet tilrettelagt dels ud fra deltagernes ønsker og dels ud fra ViFABs behov for synliggørelse af relevant forskning. ViFAB har i løbet af 2006 afholdt tre heldagsmøder. To af møderne har bestået af en netværksdel og en inspirationsdel:

- Netværksdelen har været forbeholdt netværkets deltagere. Her har de deltagende organisationer og ViFAB haft mulighed for at udveksle informationer og diskutere aktiviteter, initiativer og problemstillinger vedrørende forskning.
- Inspirationsdelen har været åben for alle interesserede og er blevet annonceret på ViFABs hjemmeside og via fagblade. Til inspirationsdelen er blevet inviteret eksterne foredragsholdere, som har bragt forskellige problemstillinger inden for det alternative behandlingsområde til diskussion.

Ud over netværksdelen bestod sidste møde af et kursus i søgning i sundhedsvidenskabelige databaser. Kurset var tilrettelagt i samarbejde med Det Sundhedsvidenskabelige Bibliotek i Århus.

Deltagernes vurdering af værdien af netværket er fortsat meget positiv. ViFABs bestyrelse har derfor besluttet, at netværkets aktiviteter skal fortsætte i 2007.

2.2.4 Kursus: "Lær at beskrive hvordan du udfører alternativ behandling"

I 2005 arrangerede ViFAB et kursus for alternative behandlere om, hvordan de systematisk og konkret kan beskrive den behandling, de udøver. Efter anmodning fra deltagerne blev kurset suppleret med to ekstra kursusgange, som blev afholdt i starten af 2006.

Hensigten med kurset er at gøre deltagerne i stand til at udarbejde behandlingsbeskrivelser, som kan bruges i kvalitative casestudier.

I alt 15 alternative behandlere deltog i kurset. Deltagerne har under kursusforløbet arbejdet med beskrivelser af deres egen praksis. Udover at få respons fra underviserne har deltagerne diskuteret hinandens beskrivelser.

2.2.5 Konsulenthjælp

ViFAB opretholdt i 2006 konsulenthjælpen, som blev etableret i 2002. Formålet har været at yde rådgivning til alternative behandlere og andre, der er eller skal i gang med et forskningsprojekt om alternativ behandling.

Konsulenthjælpen har haft form af telefonisk rådgivning, som var åben for henvendelser én formiddag om ugen.

ViFAB vurderer løbende behovet for centerets aktiviteter og serviceydelser. Centeret foretog således over en periode på ca. tre måneder i 2006 en registrering af antallet af henvendelser til konsulenthjælpen. Registreringen viste, at antallet af henvendelser var meget beskedent, og at kun få af henvendelserne faldt ind under tjenestens formål. Bestyrelsen besluttede på dette grundlag at nedlægge tjenesten fra og med 2007.

3. Fremtidige aktiviteter

ViFABs vision vil også de kommende år danne udgangspunkt for centerets aktiviteter. Det er således ViFABs mål ved udvikling, forankring og formidling af viden at skabe en vidensmarkedsplads, hvor befolkningen, sundhedsfagligt personale og aktører inden for det alternative behandlingsområde kan finde aktuel, relevant og saglig information om alternativ behandling.

Centeret lagde i 2006 hovedvægt på forankring og formidling af viden. Det vil fortsat være fokusområdet i 2007.

ViFAB vil fortsat koncentrere sin formidlingsindsats omkring centerets hjemmeside. Da ViFAB er en lille institution med begrænsede ressourcer, er hjemmesiden en meget vigtig kanal til at sikre, at formidlingen når ud til så stor en del af målgrupperne som muligt.

Det stadig stigende antal besøg på ViFABs hjemmeside viser, at der i høj grad er behov for den saglige information om alternativ behandling, som centeret formidler via hjemmesiden.

Arbejdet med hjemmesiden vil i 2007 omfatte både udvikling af nyt indhold og generel vedligeholdelse og opdatering.

ViFAB vil desuden arbejde målrettet på, at centerets øvrige aktiviteter understøttes og synliggøres via hjemmesiden. Derved fungerer hjemmesiden ikke kun som et elektronisk visitkort, men bliver et strategisk redskab til at placere centeret

centralt i informationsudvekslingen og vidensudviklingen inden for det alternative behandlingsområde.

Med henblik på udvikling af ny viden om alternativ behandling vil ViFAB også i 2007 støtte og igangsætte forskning inden for området. ViFAB har således fået bevilget 1 million kroner til uddeling til forskning i alternativ behandling.

På forskningsområdet er der god grund til at sætte fokus på samspillet mellem det etablerede sundhedsvæsen og det alternative behandlingssystem. Bestyrelsen har derfor besluttet, at den i 2007 især vil prioritere projekter, der sætter fokus på effekten af at supplere lægelig behandling med alternativ behandling.

Derudover vil centeret fortsat følge op på den forskning, som allerede er sat i gang blandt andet i de Større Tværgående Forskergrupper.

ViFAB vil også fortsætte arbejdet med kompetenceopbygning hos alternative behandlere. Via Forskningsforum, workshops, kurser m.m. skal alternative behandlere kunne tilegne sig forskningsmæssige kvalifikationer. Dermed får behandlerne mulighed for at indgå som kvalificerede deltagere i tværfaglige forskningsprojekter eller gennemføre egne forskningsprojekter.

I 2006 har ViFAB cementeret det fundament for centerets arbejde, der er tilrettelagt i løbet af de første år af centerets levetid. Der er således skabt et godt udgangspunkt for de næste års aktiviteter, sådan at ViFAB også i fremtiden kan udgøre en solid og troværdig instans inden for det alternative behandlingsområde.

4. Bilag

4.1 Præsentation af ViFAB

Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (ViFAB) er en selvejende institution under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

ViFAB ledes af en bestyrelse på 11 medlemmer, der repræsenterer såvel alternative behandlerorganisationer som det etablerede sundhedssystem. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for centerets virksomhed.

Den daglige administrative og økonomiske ledelse af centeret varetages af centerchefen med ansvar over for bestyrelsen.

4.2 Formål og opgaver

ViFAB har til formål at øge viden om og kendskabet til forskellige former for alternativ behandling og deres virkning, at fremme og udvikle forskning på området samt fremme en dialog mellem sundhedsfagligt personale, alternative behandlere og brugere.

Med henblik på at realisere dette formål er det centerets opgave:

- at indsamle, bearbejde, udvikle og formidle viden om alternativ behandling og naturmedicin
- at sætte forskning i gang inden for området alternativ behandling og naturmedicin - enten i centerets regi eller i andre forskningsmiljøer, herunder at samarbejde med eksisterende forskningsmiljøer
- at fremme en dialog mellem autoriseret sundhedsfagligt personale, alternative behandlere og brugere
- at øge kendskabet til det behandlingsfilosofiske grundlag bag alternativ behandling og naturmedicin

4.3 Vision

ViFAB formulerede i 2003 en vision for centerets arbejde: Med henblik på at opfylde den overordnede målsætning, at øge og udbrede viden om alternativ behandling, vil ViFAB skabe en *vidensmarkedsplads*, hvor viden om alternativ behandling udvikles, formidles og forankres.

En sådan vidensmarkedsplads involverer forskellige indsatsområder, der overlapper og understøtter hinanden. Visionen er ved hjælp af synergieffekt at opnå størst mulig kvalitet med færrest mulige ressourcer inden for disse indsatsområder.

ViFABs vision er illustreret ved figur 2:

Figur 1: ViFABs vision

ViFAB vil i løbet af de næste fem til syv år arbejde med de hovedområder, der indgår i ViFABs vision:

- **Vidensmarkedsplads:**
Gennem vidensforankring, vidensudvikling og vidensformidling vil ViFAB sikre, at den viden, der genereres i visionens øvrige delelementer, gøres tilgængelig såvel internt i ViFAB som eksternt.
- **Kompetenceudbygning:**
ViFAB vil udbyde og udvikle efteruddannelse, kurser og vejledning for alternative behandlere om forskning med henblik på at give alternative behandlere kvalifikationer, så de kan indgå som kvalificerede deltagere i tværfaglige forskningsprojekter og gennemføre egne forskningsprojekter.
- **Forskningsnetværk:**
ViFAB vil skabe forskningsnetværk inden for området alternativ behandling og naturmedicin, gerne med deltagelse af ph.d.-studerende. Det er hensigten, at forskerne skal være tilknyttet eksterne partnere, eksempelvis universiteter og sygehuse. Forskningsnetværket skal fungere som et tværinstitutionelt netværk, hvor der tilbydes kurser og workshops om relevante, tværfaglige emner med centrale, internationalt anerkendte forskere. Desuden vil ViFAB tilbyde erfaringsudveksling og vidensdeling. Formålet med at etablere alternative behandlernetværk og forskningsnetværk er at styrke og stimulere forskningen inden for området.
- **Efteruddannelse**
ViFAB vil medvirke til, at der på relevante uddannelsesinstitutioner etableres efteruddannelse for sundhedsfagligt personale om alternativ behandling på kandidat- og efteruddannelsesniveau. Formålet med efteruddannelsen er at sikre, at sundhedsfagligt personale har adgang til viden om alternativ behandling og naturmedicin på et højt fagligt og forskningsbaseret niveau. Uddannelsen skal have et niveau, der gør den attraktiv for sundhedsfagligt personale i Norden og evt. i Europa.
- **Rådgivning**
ViFAB vil arbejde for, at borgerne har adgang til neutral, saglig og uafhængig rådgivning om alternativ behandling og naturmedicin. Den primære målgruppe er brugere af alternativ behandling, den sekundære målgruppe er sundhedsfagligt personale.

4.4 Bestyrelse

ViFAB ledes af en bestyrelse på 11 medlemmer, der beskikkes af indenrigs- og sundhedsministeren efter indstilling fra nedennævnte organisationer og myndigheder.

Bestyrelsen sammensættes af:

- To medlemmer udpeget personligt af indenrigs- og sundhedsministeren
- Et medlem fra Aarhus Universitet og Århus Amt i forening
- To medlemmer fra Landsorganisationen NaturSundhedsrådet
- To medlemmer fra SundhedsRådet
- To medlemmer fra Den Almindelige Danske Lægeforening
- Et medlem fra Sundhedsstyrelsen
- Et medlem fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Funktionsperioden for bestyrelsesmedlemmerne er tre år.

Bestyrelsens sammensætning er ved udgangen af 2006:

- Jens Christian Djurhuus (formand, personligt udpeget af indenrigs- og sundhedsministeren)
- Arne Rolighed (personligt udpeget af indenrigs- og sundhedsministeren)
- Bo Christensen (repræsentant for Aarhus Universitet og Århus Amt)
- Mogens Ehrich (repræsentant for Landsorganisationen NaturSundhedsrådet)
- Søren Skogstad Nielsen (repræsentant for Landsorganisationen NaturSundhedsrådet)
- Lillian Neldeborg (repræsentant for SundhedsRådet)
- Sofie Bang-Olsen (repræsentant for SundhedsRådet)
- Mogens Lytken Larsen (repræsentant for Den Almindelige Danske Lægeforening)
- Michael Dall (repræsentant for Den Almindelige Danske Lægeforening)
- Anne Mette Dons (repræsentant for Sundhedsstyrelsen)
- Henrik Grosen Nielsen (repræsentant for Indenrigs- og Sundhedsministeriet)

Bestyrelsen afholdt i 2006 et bestyrelsesseminar, hvor den nyvalgte bestyrelse fik en introduktion til bestyrelsesarbejdet. Derudover holdt bestyrelsen fire ordinære møder. Referat af bestyrelsens møder findes på ViFABs hjemmeside.

4.5 Centerets medarbejdere

Centeret havde ved udgangen af 2006 følgende medarbejdere:

- Centerchef, cand.merc., ph.d. Helle L. Lønroth
- Sekretær, cand.mag. Merete Elmann
- Vidensformidler, cand.mag. Anette I. S. Ranneries
- Vidensformidler, mag.art. Ina Bækgaard
- AC-fuldmægtig, cand.scient.pol. Ann Bloch

Tabel 2: ViFABs personaleforhold

	2003	2004	2005	2006	Budget 2007
Antal årsværk	5,8	4,9	5,4	5,9	4,7
Tilgang af medarbejdere	**2	1	***3	****3	1
Afgang af medarbejdere	**2	***2	1	4*	*1

* heraf 1 tidsbegrænset ansættelse (ikke orlovsstilling)

** to tidsbegrænsede ansættelser (heraf 1 orlovsstilling)

*** inkl. 1 tidsbegrænset ansættelse (orlovsstilling)

**** inkl. to tidsbegrænsede ansættelser

4.6 Økonomi

ViFAB overgik den 1. januar 2005 til omkostningsbaseret regnskab.

ViFAB disponerer over to hovedkonti:

Hovedkonto 16.33.02, der er ViFABs driftskonto

Hovedkonto 16.33.03, der er en reservationskonto, hvorfra midler til eksterne forskningsprojekter bevilges

For ViFABs hovedkonto 16.33.02 aflægges regnskabet efter omkostningsbaserede principper. For ViFABs hovedkonto 16.33.03 aflægges regnskab og bevillingsregnskab alene efter de udgiftsbaserede principper.

4.6.1 Regnskab

ViFABs resultat for 2006 blev i det omkostningsbaserede regnskab et underskud på 3,7 millioner kroner (jf. tabel 3, der viser en oversigt over ViFABs økonomiske hovedtal i 2006).

Tabel 3: ViFABs økonomiske hovedtal (mio. kr.) for hovedkonto 16.33.02

Millioner kroner	Regnskab 2006		
Ordinære driftsindtægter (eksklusiv bevillinger)	-		
Ordinære driftsomkostninger	3,7		
<i>Heraf personaleomkostninger</i>	2,3		
Andre driftsposter, netto	-		
Finansielle poster, netto	0,0		
Ekstraordinære poster, netto	-		
Årets resultat (eksklusiv bevillinger)	-3,7		
	Driftsbevilling/ statsvirksomhed		Anlægs- bevilling
Indtægter	-	Indtægter	-
Udgifter	3,7	Udgifter	-
Årets nettoudgifter (eksklusiv bevillinger)	3,7		
Bevilling (nettotal) inklusiv tillægsbevilling	3,1	Bevilling, indtægter, inklusiv tillægsbevilling	-
		Bevilling, udgifter, inklusiv tillægsbevilling	-
Årets overskud	-0,6		-
Til videreførelse	1,7		-

Millioner kroner	Status pr. 31.12.2006
Anlægsaktiver i alt	1.3
<i>Heraf immaterielle anlægsaktiver</i>	1.2
<i>Heraf materielle anlægsaktiver</i>	0.1
Omsætningsaktiver i alt	0.1
Aktiver i alt	1.4
Egenkapital	1.0
Hensatte forpligtelser	0.2
Øvrige forpligtelser	0.2

Bevillingen for hovedkonto 16.33.02 (drift) var i 2006 på 3,1 millioner kroner, hvorved det samlede nettoresultat udviser et underskud på 0,6 millioner kroner. Underskuddet er et resultat af et budgetteret merforbrug vedrørende personaleomkostninger på godt 0,4 millioner kr. af opsparede lønmidler fra tidligere år og tilbagebetaling af uforbrugte midler til bevillingsgiver (Kræftens Bekæmpelse) vedrørende tilskudsfinansieret virksomhed (underkonto 95). For så vidt angår tilbagebetaling af midler, skal det bemærkes, at disse er opsparet fra tidligere år.

ViFABs aktiver og passiver fremgår af status pr. 31. december 2006, hvor balancen udgør 1,4 millioner kroner.

Tabel 4: Tilskud til forskning o.l. i alternativ behandling (reservationsbevilling) (mio. kr.) for hovedkonto 16.33.03

	2006							2007		
	Videreførelse, primo	Bevilling	Disponibel ramme	Regnskab (afgivne tilsagn, udgift)	Resultat	Videreførelse, ultimo	Hensættelser, ultimo	Videreførelse, primo	Bevilling	Disponibel ramme
§ 16.33.03	1,6	1,0	2,6	0,9	0,1	1,7	10,1	1,7	1,0	2,7

ViFAB uddelte forskningsmidler for i alt 1 million kroner i 2006 via hovedkonto 16.33.03.

ViFABs bidrag til offentlig adgang til Cochrane udgjorde 0,06 millioner kr., hvilket også finansieres via konto 16.33.03. Endvidere tilbagebetalte bevillingsmodtagere ca. 0,16 millioner kr. i uforbrugte midler fra afsluttede forskningsprojekter, hvorved nettoudgiften blev 0,9 millioner kroner, jf. tabel 4.

Ultimo 2006 havde ViFAB 1,7 millioner kroner til videreførelse på hovedkonto 16.33.03, jf. tabel 4. Beløbet vedrører først og fremmest midler, som ViFABs bestyrelse har afsat til anvendelse til ViFABs samarbejde med Det Nordiske Cochrane Center (NCC) og i mindre omfang forskningsmidler, som er reserveret til igangværende forskningsprojekter, hvor bevillingsmodtageren ikke har benyttet bevillingen/den fulde bevilling.

Jens Baggesens Vej
90 K, 2. sal
DK-8200 Århus N

T 87 39 15 30
F 87 39 03 50
CVR-nr. 11-83-37-56
EAN-nr. 5798000362123
www.vifab.dk
vifab@vifab.dk

ISSN 1601-1449